

FINLANDS PÄLSDJURSUPPFÖDARES FÖRBUND RF

Ansvarsöversikt 2019

Innehållsförteckning

1. Verksamhetsledarens statusuppdatering	3
2. Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund – FIFUR	4
3. Strategi	5
4. Pälsnäringen kortfattat	5
5. Farmcertifieringssystem FIFUR Finnish Standards	6
6. Kommunikation – kontinuerlig kommunikation med intressenter	11
7. Socialt ansvar	12
8. Ekonomiskt ansvar	13
9. Cirkulär ekonomi och miljövard	15
10. Djurens hälsa och Fureva	17
11. Forsknings- och utvecklingsarbete	18
12. Myndighetstillsyn	19
Bilagor	21
Lagar, regler och riktlinjer på svenska	21

1. Verksamhetsledarens statusuppdatering

PÄLSNÄRINGEN sträcker sig brett ut i finländska samhället. Vi sysselsätter cirka 5000 personer årligen i vårt land och vi har fört in exportintäkter till Finland i genomsnitt mellan 400–500 miljoner euro per år under 2010-talet. Detta är en signifikant siffra, särskilt med tanke på sysselsättningen och den återupplivande effekten inom landsbygdsområden i synnerhet. Näringens potential är betydande och certifierad finländsk pälsutbildning har en stark social licens. Majoriteten av finländarna (53 %) stöder inhemsk, certifierad pälsdjursuppfödning.

ÅR 2018 inledde Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund ett projekt för att öka branschens profil så att allmänheten kan få rätt information om hur vi arbetar. Pälsnäringens framgångsplan samt verksamhetens nyckellöften godkändes av förbundets styrelse, som stöder målen för pälsnäringen 2018–2020 och sträcker sig bortom strategiperioden. Som en del av projektet kommer förbundets bifirma PROFUR att ändras till FIFUR under 2019.

HÖRNSTENARNA i vår verksamhet är: varje djurs välfärd i fokus varje dag, personligt och utvecklingsvilligt företagande, pälsekonomi som en del av den inhemska cirkulära ekonomin och pälsen som en organisk användbar produkt. Som ett resultat av framgångsplanen har kommunikationen inom pälsnäringen blivit mer aktiv och diskussioner med intressenter äger nu rum bl.a. på flera sociala medier. En av FIFURs viktigaste uppgifter är att göra näringen känd i Finland och att tillhandahålla olika, sanningsenliga uppgifter om pälsnäringen.

FINLÄNSK PÄLSNÄRING följer sin tid och är en nyskapande aktör för långsiktig utveckling och forskning. Branschen utforskar ständigt nya möjligheter, även i den cirkulära ekonomin. Till exempel utvecklas nya lösningar för att bevara näringsvärdet av pälsdjursgödsel som baseras på näringscirkulationen. Syftet med projektet är att göra pälsdjurens gödsel mer näringsrikt för mer effektiv användning.

Pälsnäringen känner sig trygg över framtiden genom att ta sitt sociala, ekonomiska och miljömässiga ansvar, skapa jobb och välbefinnande lokalt på landsbygden, men också ekonomiskt i hela Finland. Ja önskar er en trevlig lässtund med vår hållbarhetsöversikt och årsredovisning.

Marja Tiura
Verksamhetsledare

” Varje djurs välfärd
i fokus varje dag.

2. Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund - FIFUR

FINLANDS PÄLSDJURSUPPFÖDARENS FÖRBUND - FIFUR är moderföreningen för pälsnäringen och dess medlemmars intressebevaknings- och utbildningsorganisation. Professionell pälsavel har praktiserats i Finland i över hundra år, och föreningen grundades 1928. Förbundets lokalföreningar omfattar totalt 763 medlemsföretag med cirka 900 pälsdjursuppfödningssplatser. Förbundet och pälsdjursuppfödarna äger majoriteten av det finländska marknadsförings- och auktionsföretaget Saga Furs Oyj. Den finländska pälsnäringen är en pionjär inom certifieringen av pälsfarmer världen över.

VISIONEN är att Finland ska bli det mest ansvarsfulla och lönsamma avelslandet för pälsdjur i världen. FIFURs uppdrag är att stödja uppfödare, djur och miljön, för att därigenom skydda fortlevnaden av pälsdjursuppfödningen, den fortlöpande utvecklingen och konkurrenskraften. Förbundet strävar efter att uppnå sin vision och sitt uppdrag genom att utveckla tre välfärdsområden som påverkar förbundets medlemmar, dvs. uppfödarna.

Dessa tre välfärdsområden är tillhandahållande av tjänster, rådgivning och ansvarig kommunikation.

FIFUR har certifierats av ISO 9001 kvalitetsledningssystem sedan 2014. Det innebär att FIFUR följer ett standardiserat styrsystem som är utformat för att ge information om operativ effektivitet och funktionalitet till stöd för beslut som fattas inom förbundet. Dessutom är syftet med systemet att uppnå kostnadseffektivitet i verksamheten, att identifiera risker och att överväga intressenter.

FINLÄNDSKA FARMCERTIFIERINGSSTANDARDEN, FIFUR Finnish Standards är livsnerven för pälsdjursuppfödning. Det är ett frivilligt kvalitets- och miljösystem som betonar ansvar och öppenhet, dit nästan alla förbundets medlemmar tillhör.

PÄLSNÄRINGEN behöver en stark intressebevakningsorganisation vars uppgift är att arbeta för pälsnäringens kontinuitet och framgång. Detta uppdrag utförs av FIFUR.

2.1. Nyckeltal för pälsnäringen 2018

317 milj. €	Exportvärdet av industrin
ca. 5000	Den direkta sysselsättningseffekten av pälsnäringen årligen
200 000 t	Biogödsel producerat från pälsdjurens spillning
18 000 t	Branschen producerar fosfor

3. Strategi

I DEN FINLÄNDSKA PÄLSNÄRINGENS strategi 2018–2020 definieras branschens verksamhet och åtgärder inom fem huvudmål: kontinuitet, lönsamhet, acceptabilitet, enhetlighet och önskvärdhet.

FIFUR har i sin framgångsplan definierat hörnstenen i näringslivet som en viktig del av den finländska cirkulära ekonomin för djurskydd, personligt

utvecklingsföretagande samt för den naturliga och hållbara användningen av päls.

ANSVARET återspeglas i alla aktiviteter inom strategin. FIFUR utvecklar och stöder Finlands uppfödningstradition, skapar nya tillväxtpotentialer för branschen genom olika innovationer inom cirkulär ekonomi och tvärvetenskaplig forskning.

4. Pälsnäringen kortfattat

UNGEFÄR HÄLFTEN av världens pälsproduktion beräknas komma från Europa. Kina är den största pälsproducenten utanför Europa. Förutom Finland finns det många andra starka pälsproducerande länder i Europa. Finland är Europas största producent av rävsinn, medan Danmark är Europas största producent av minksinn. Finland, som det enda europeiska landet med undantagstillstånd från Europeiska kommissionen, kommer att fortsätta uppföda finnsjubb enligt förordningen om främmande arter under minst 30 år. För närvarande är andra stora producentländer i Europa utöver Danmark och Finland bland andra Polen, Grekland, Litauen, Italien och Sverige. I Nederländerna och Norge finns det ett politiskt beslut att avskaffa pälsdjursuppfödning och på så sätt upphöra uppfödningen i dessa länder 2024/2025.

LONDON, MILANO, NEW YORK och **PARIS** är modehuvudstäderna som definierar pälstrenderna. Världens ledande modehus och designers finns även i dessa städer. Hongkong når i sin tur ut till ett stort antal pälsköpare.

DE EUROPEISKA aktörerna i branschen har en gemensam intressebevakningsorganisation som heter *Fur Europe*. *Fur Europe* bedriver forskning, distribuerar information, främjar branschmedvetenhet och marknadsför pälsmode runt om i världen. *International Fur Federation* (IFF) är en internationell paraplyorganisation för branschen.

4.1. Pälsens resa från producentfarm till butiker

DE FLESTA FARMERNA ligger i fyra av Österbottens län, men det finns farmer i alla Finlands län, inklusive Lappland. År 2018 producerades cirka 2,5 miljoner rävs-, 1,9 miljoner mink- och 160 000 finnsjubbssinn på FIFURs medlemsfarmer.

PÄLSDJUREN AVLIVAS på farmarna enligt avlivningsföreskrifter utan stressande transport. Efter avlivning pälsas djuren och skinnen förses med en streckkod för att spåra pälsen till farmen från vilken den härleds.

FRÅN FARMERNA levereras råa skinn till Vanda, där auktionsföretaget *Saga Furs Oyj* sorterar och säljer skinn fyra gånger om året på pälsauktioner. Från Vanda fortsätter skinnen sin resa till tillverkningsenheter runt om i världen.

PÄLSKLÄDER TILLVERKAS huvudsakligen i Kina och Italien. De färdiga kläderna fördelas till butiker runt om i världen.

5. Farmcertifieringsprogrammet FIFUR Finnish Standards

DET FRIVILLIGA CERTIFIERINGSSYSTEMET, FIFUR Finnish Standards, som förvaltas av Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund, är det mest omfattande inom pälsnäringen i världen. Det är en ständigt utvecklad verktygslåda som kombinerar prestationsrelaterade enheter. Certifiering som kompletterar tillsynsövervakningen är ett egenkontrollsystem för näringen. Ett av huvudmålen är att upprätthålla och förbättra djurens välbefinnande på finländska pälsfärmer.

CERTIFIERINGEN BASERAS på kravet att följa den gällande djurskyddslagen och djurskyddsförordningen samt förordningen om skydd av pälsdjur. Farmen kan få ett certifikat när kraven i lagstiftningen och alla farmcertifieringskriterier är uppfyllda. Certifikatet är giltigt tills vidare, förutsatt att alla årliga auditeringar styrker att farmen befinner sig i det tillstånd som krävs för certifikatet.

5.1. Bakgrund och nuvarande situation för pälsfarmernas certifiering i Finland

FIFUR-CERTIFIERINGSSYSTEMET för pälsfärmer började utvecklas år 2005, men under år 1996 lanserades ett egenkontrollprojekt som ledes av förbundets veterinär, och resulterade i en kvalitetsmanual. Pälsnäringens certifieringsarbete anses ha tagit sina första steg vid den tiden. Förutom representanter för pälsnäringen deltog *Helsingfors universitets husdjursvetenskapliga avdelning, Pro-Agria, Finlands djurskyddsförening, Finlands yrkes-*

fiskarförbund och en representant för jord- och skogsbruksministeriet i formuleringen av de faktiska certifieringskraven. De första 30 pälsfarmerna certifierades i Finland år 2006.

Certifieringskriterierna är baserade på befintlig lagstiftning och kriterier som definieras av branschen själv, uppdaterade på grundval av återkoppling från intressenter och feedback från praktiskt arbete.

Kriterier som går utöver lagstiftningen omfattar: kriterier som gäller djurs hälsa (Plasmacytospövtagning, vaccination), foder, uppfödning av pälsdjur och handel med djur. Verifieringen av de flesta kriterierna kräver kontinuerlig dokumentation från uppfödaren, vilket bidrar till att stärka god praxis, upptäcka och korrigera brister.

ÅR 2019 ingick 653 finländska farmer i certifieringssystemet, vilket är 95,3% av alla medlemsfarmer (tabell 1). 99,7% av produktionen av rävar (blå- och silverrävar) per art och 99,6% av finnsjubbarna är certifierade. 96,5% av minkproduktionen har certifierats.

SKILLNADERNA mellan arter beror på att auktionsföretaget *Saga Furs Oyj* tar emot rävm- och finnsjubbsskinn endast från de farmer som har ett giltigt certifikat. För tillfället finns det inte motsvarande certifieringskrav för minkskinn. Trots detta har *Saga Furs Oyj* också börjat sälja certifierad mink.

Tabell 1. Certifieringsstatus för finländska pälsfarmer 6/2019

Status	%
Giltigt certifikat	95,3
Aldrig certifierat	3,2
Ogiltigt certifikat	1,5
Totalt	100,0

5.2. Certifieringskriterier och allmänna certifieringskrav

CERTIFIERINGSSYSTEMET för pälsfarmer innehåller 32 kriterier för certifiering av farmer och över 80 inspektionspunkter. Farmcertifieringskriterierna är indelade i följande områden:

1. Djurens hälsa och välfärd
2. Uppfödningförhållanden
3. Foderhållning
4. Avel
5. Miljövård
6. Farmhygien
7. Utbildning och beredskap för undantagstillstånd

Kriterierna har inte offentliggjorts i sin helhet för att skydda den internationella konkurrensfördelen.

EN VIKTIG del av FIFURs Finnish Standards är *WelFur*-systemet. Det bygger på ett icke-bindande vetenskapligt *WelFare Quality*-protokoll, som fokuserar på produktionsdjurens välfärd. En tredjedel av farmcertifieringskriterierna granskas för varje period och en *WelFur*-bedömning för den aktuella perioden utförs. Om avvikelser upptäcks vid upp-

fyllandet av kriterierna kommer farmen att ges en kort korrigeringstid, varefter auditören kommer att kontrollera korrigeringarna. Korrigeringstiden är desto kortare ju allvarigare felet är. Om inga korrigeringar har gjorts före tidsfristen löpt ut förlorar farmen certifikatet eller certifikatet kan ändras till vilande.

KRITERIERNA, med underliggande punkter, är indelade i tre olika perioder enligt kalenderåret. Perioden för kalenderåret bestäms av *WelFur*-protokollet för rävm- och mink där djurskyddsåtgärder observeras under olika produktionssäsonger. Den fullständiga informationen om rävm- och minkprotokollet finns på engelska via följande länkar:

Rävmprotokoll

► http://www.fureurope.eu/wp-content/uploads/2015/10/WelFur_fox_protocol_web_edition.pdf

Minkprotokoll

► http://www.fureurope.eu/wp-content/uploads/2015/10/Mink_protocol_final_web_edition_light.pdf

SEDAN BÖRJAN AV 2019 har pilotfasen för finnsjubbens *WelFur*-protokoll också varit ett av FIFURs farmcertifieringskriterier för farmer som uppföder finnsjubbar. Finnsjubbsprotokollet kommer att slutföras inom en snar framtid.

FIFURs allmänna certifieringskrav kräver att den certifierade farmen auditeras årligen. De efterföljande åren utförs auditeringar under olika årstider, dvs olika produktionssäsonger. Den första perioden är januari-februari, den andra perioden är maj-juli och den tredje perioden är oktober-november. Under samma arbetsdag utför auditören både granskningen av farmcertifieringskriterierna och *WelFur*-bedömningen.

Efter att ha fått tre olika *WelFur*-perioder granskade får farmen det totala *WelFur*-vitsordet för varje art och produktionsplats. Detta innebär att alla *WelFur*-protokollets olika perioder har utvärderats på samma farm, och på basen av dessa utvärderingar beräknas farmens sammansatta *WelFur*-vitsord varje djurart för sig. Om samma företag har separata produktionsplatser får varje enskild enhet sin egen *WelFur*-bedömning. FIFUR-certifikatet kräver att alla anläggningar och pälsdjursarter på farmen under samma företags FO-nummer måste ingå i auditeringen. Således kan samma företag inte ha produktionsenheter på olika nivåer, utan alla enheter måste uppfylla kraven i certifikatet.

Alla farmcertifieringskriterier kommer att ses över inom tre år. Med auditeringsbesök på olika

årstider kan man observera olika produktionscykler på plats och få en mångsidig bild av farmens funktion. Under årets första auditeringsperiod finns det endast avelsdjur på farmen, under andra perioden har djuren valpar och under den tredje perioden utvärderas de växande valparna.

DET TOTALA vitsordet från *WelFur*-bedömningarna måste vara minst på en acceptabel nivå på den certifierade farmen. Ett oacceptabelt *WelFur*-betyg får inte FIFUR-Finnish Standards certifiering. Målet är att *WelFur*-vitsordet av certifierade farmer ökar med antalet auditeringsbesök för varje djurart. Detta visar att man uppmärksammar nivån av djurens välfärd på certifierade farmer och åtgärder, som på basen av forskning förbättrar djurens välfärd, vidtas.

FRÅN OCH MED 2018 granskas alla certifierade farmer årligen. Auditeringar utförs av *Kannus forskningsfarm Luova Oy* som fungerar som underleverantör för det internationella auditeringsbolaget *Baltic Control*. FIFUR äger 38% av Luovas aktier. De andra ägarna är *Naturresursinstitutet Luke*, *Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK*, och *Kpedu*. FIFURs ägande påverkar inte opartiskheten hos auditeringsverksamheten.

5.2.1. Farmcertifiering som krav för uppfödning av finnsjubb

MÅRDHUNDEN finns på EU-listan över främmande arter och uppfödning av finnsjubb kräver tillstånd i vårt land. Finland har beviljats ett undantagstillstånd från Europeiska kommissionen för uppfödning av finnsjubb, som grundar sig på FIFURs farmscertifieringssystem. I Europa kan endast FIFUR-certifierade farmer som fått tillstånd föda upp finnsjubbar.

UNDANTAGET för förordningen om främmande arter gäller endast certifieringskriterierna för så kallade finnsjubbsfarmer (de så kallade IAS-kriterierna), som auditeras under varje auditeringsbesök tillsammans med de andra certifieringsvillkoren för samma period. Förutom auditeringsbesök för farm-

certifiering, kontrollerar myndigheterna (Regionförvaltningsverket AVI) att tillståndsvillkoren för sjubbuppfödning uppfylls. Kommissionens utvärderingsgrupper kan också genomföra övervakningsbesök på finnsjubbsfarmer.

5.3. Beslutsfattning vid farmcertifiering

INNEHÅLLET i certifieringssystemet övervakas och utvecklas av FIFURs Djurens välfärds- och certifieringskommitté. Kommittén träffas ungefär 5–6 gånger per år och består av FIFUR-personal, en veterinär, pålsdjursuppfödare samt företrädare för Luova Oy.

Rutinbeslut på farmnivå sker av en auditör som skriftligen rapporterar till FIFUR vid varje farmbesök. Certifieringskommitténs beslut om enskilda frågor grundar sig på auditörens observationer på farmen. Eventuellt missförhållande i tillsynsregler beaktas också i beslutsfattandet.

Till exempel, på grund av överträdelser av djurskyddslagen, skulle farmcertifikatet ändras till vilande tills uppfödaren lämnar en inspektionsrapport till certifieringskommittén som anger att allt är i ordning. En överträdelse av djurskyddslagen verifieras genom ett djurskyddsbeslut som erhållits av farmen.

Kommittén kan vid behov besluta om att ändra certifikatet för en viss period, dvs. att ändra det till vilande. Återkallande och upphävande av certifikatet ska ske genom beslut av FIFURs styrelse.

5.4. FIFUR Finnish Standards -systemets utveckling i framtiden

I FRAMTIDEN kommer Djurens välfärds- och certifieringskommitténs roll att vara att ytterligare stödja utvecklingen av systemet. Fokus för utvecklingsarbetet är djurens och miljöns välfärd, liksom pålsdjursuppfödarnas och deras anställdas välbefinnande.

KRITERIERNA uppdateras regelbundet och målet är att förbättra arbetet på pålsfarmerna. Ändringar i systemets kriterier görs alltid av styrelsens beslut utifrån detaljerade förslag som utarbetats av kommittén.

5.5. Lagar och regelverk

LAGAR och tillägsregler fastställer grundläggande krav på pålsdjurshållning, vilka övervakas av myndigheterna.

5.5.1. Pålsdjurens välfärd

DJURSKYDDSBESTÄMMELSERNA ställer krav på djurhållning, vård, behandling och hantering och transport av pålsdjur. Uppdaterad djurskyddslagstiftning finns i jord- och skogsbruksministeriets F-register:

► <https://mmm.fi/sv/lagstiftning/veterinarlagstiftning/lagstiftning/f-register>

BROSCHYREN "Pålsdjur - djurskyddslagstiftningen i sammandrag", som sammanställts av Livsmedelsverket (tidigare Evira), sammanställer innehållet i djurskyddslagstiftningen om pålsdjurshållning och välbefinnande:

► https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tieto-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/elainten-pito/elainten-suojelu-ja-kuljetus/ruotsi_turkiselain.pdf

5.5.2. Foder och biprodukter

DEN AKTUELLA LAGSTIFTNINGEN om foder och biprodukter har sammanställts i jord- och skogsbruksministeriets H-register:

► <https://mmm.fi/sv/lagstiftning/veterinarlagstiftning/lagstiftning/h-register>

5.5.3. Miljövård

SYFTET MED MILJÖSKYDD är gott miljöskick och ekologiskt hållbar utveckling.

Lagstiftning och anvisningar på miljöministeriets webbplats:

► https://www.ym.fi/sv-FI/Miljo/Lagstiftning_och_anvisningar

5.5.3.1. Miljötillstånd för pälsfarm

VERKSAMHET som är relaterad till jordbrukets miljöskydd har blivit individuellt styrd till de farmer som beviljats miljötillstånd. Miljötillståndet beviljas av kommunen för mindre enheter och regionala myndigheter (AVI) ansvarar för större tillstånd.

MILJÖTILLSTÅNDET beskriver och ger instruktioner om pälsfarmens verksamhet, bl.a.:

- **verksamhetens omfattning, djuranläggningar och -produktion**
- **plats och omgivning**
- **lagring och återvinning av gödsel, urin och avloppsvatten**
- **behandling av kadaver av självdöda djur**
(t.ex. licensierad förbränningsanläggning och behandling av aska)
- **annat avfall och deras behandling**
- **förvaring av bränslen**
- **operativ trafik** (t.ex. fodertransport)
- **lindring av miljöbelastning**
(t.ex. höjda gödselplattformar, vattentäta gödselplattformar och stängda tankar för vätskor, tillräckligt långa takrännor och stuprör, vattentäta plattformar för fodersilos, behandling av avloppsvatten i underhållsbyggnader, lagring och återvinning av avfall osv.)

MILJÖMINISTERIET har utfärdat en riktlinje för miljöskydd (bilaga 6) för bearbetning av miljötillstånd för pälsfarmer, som slutfördes 2018. Miljöskyddsriktlinjer ger vägledning om miljötillståndsbeslutsprocessen så att tillståndspraxis för farmer är så konsekventa som möjligt.

6. Kommunikation – kontinuerlig kommunikation med intressenter

PÄLSNÄRINGEN KOMMUNICERAR öppet och aktivt via olika kanaler i enlighet med sin strategi och kommunikationspolitik. Förbundet publicerar Pälstidskrift, en medlem av Tidningarnas Förbund. Dessutom har förbundet flera webbplatser och en aktiv närvaro bl.a. i sociala medier för att säkerställa en sann och mångsidig bild av pälsnäringen. Kommunikationstemat följer hörnstenarna i strategin.

OFFENTLIG DEBATT om pälsnäringen, djurens välfärd, hälsa och avel ingår i verksamhetsmiljön. Att prata med olika intressenter om djurs välbefinnande är viktigt, fast alla åsikter inte alltid främjar upprätthållandet och utvecklandet av pälsnäringen. Diskussion med intressenter kan ge näringen viktig information för planering och genomförande av framtida utvecklingsprojekt. Vi mäter regelbundet våra intressenters erfarenhet av vår verksamhet som en del av FIFUR-administrationens ISO 9001-godkännande. Vi genomför också en årlig

undersökning utförd av ett oberoende forskningsföretag om allmänhetens syn på finländsk certifierad pälsdjursuppfödning.

7. Socialt ansvar

FIFUR ERBJUDER sina medlemmar utbildning, evenemang, stöd och tjänster för att stödja traditionen för ansvarsfull pälsdjursuppfödning i Finland. Djurens välfärd börjar från en pälsdjursuppfödarens välbefinnande. Om en uppfödare inte kan ta hand om sig själv på grund av sin egen sjukdom eller ekonomiska problem, påverkar det också hans förmåga att utföra sitt jobb.

En av organisationens viktiga uppgifter är att ta hand om sina medlemmar och stödja deras arbete. Ett kostnadsfritt, konfidentiellt nätverk av supportpersonal är ett bra exempel på detta. De som befinner sig i ekonomiska svårigheter har en egen stödperson som kan hjälpa till med till exempel bankförhandlingar.

FIFUR-TJÄNSTEMÄN och veterinärer, liksom hela fältpersonalen, är ofta förtrodda personer som uppfödarna kan diskutera om farmen med på ett omfattande sätt, inte bara i förhållande till djurvård. När det gäller olika tillståndsfrågor ger förbundet hjälp för att förvissa farmaren om att tillståndsgivningen sköts rätt. Regionala fältrådgivare informerar också pälsdjursuppfödare om aktuella ämnen inom området och ger dem utbildning.

INOM pälsnäringen finns det mycket jobb som inte kräver kunskaper i finska. Därför kan näringen sysselsätta även invandrare och på så sätt främja integrationen i det finländska samhället.

7.1. Lokal effekt

DEN FINLÄNSKA pälsnäringen är koncentrerad till Österbotten, där det finns goda verksamhets- och avelsförhållanden för pälsdjursuppfödning. Kärnområdena i produktionen är Södra och Mellersta Österbotten och den svensktalande Österbotten, där mer än 95% av alla farmar ligger. Dessutom finns pälsfarmar i södra, östra och norra Finland.

Under årtiondena har det totala antalet pälsfarmar fallit måttligt och produktionen har koncentrerats. Trenden är densamma som i andra jordbruksområden, det vill säga antalet farmar har minskat samtidigt som farmstorleken har ökat.

I mitten av 1980-talet fanns det över 5000 farmar i Finland. På den tiden var en betydande del av produktionen en bisyssla. Idag är de flesta

finländska pälsdjursuppfödare heltidsföretagare vars framgång på området kräver engagemang och kompetens.

Tack vare koncentrationen har branschen ett nätverk av specialiserade tjänsteleverantörer för sina behov. Produktionen av foder i regionala foderblandningscentraler är ekonomiskt hållbart när transportavstånden är korta och fodermängderna är höga. Pälsningscentraler med maskiner underlättar en tung och arbetsintensiv produktionsfas. Maskiner, utrustning och verktyg är tillgängliga från näringens lokala affärer. På grund av efterfrågan från en stor kundbas är konsult- och rådgivningstjänsterna kunniga och effektiva.

8. Ekonomiskt ansvar

8.1. Export

PÄLSPRODUKTIONEN är ekonomiskt signifikant för Finland. Försäljningsintäkterna inom branschen kommer nästan helt från utlandet. År 2018 var exportvärdet 317 miljoner euro.

8.2. Skatter

ÅR 2018 producerade pälsnäringen minst 100 euro per capita för de tio största producentkommunerna. Nykarleby gynnades mest av skatterna från pälsnäringen, som år 2018 fick cirka 465 euro skatteinkomst per capita. Hos övriga större producerande kommuner utgjorde skatten från

pälsnäringen 3,3–12,4 procent av alla kommunala skatteintäkter. Tack vare skatteintäkterna är många landsbygdssamhällen livskraftiga och kan tillhandahålla grundläggande tjänster till sina medborgare, som daghem, äldreomsorg och skolor (bilaga 1).

8.3. Verksamhetens ekonomiska betydelse för Finland

ENLIGT framtidsutlåtandet som riksdagen har beställt är pälsnäringen den enda sektorn för primärproduktion med betydande ekonomisk potential (bilaga 2).

Pälsproduktion är en ekonomiskt betydande näring. Trots den långvariga ekonomiska recessionen på 2010-talet har pälsnäringen kunnat generera export- och skatteintäkter och skapa jobb.

Under de senaste åren har värdet av Finlands pälsexport fluktuerat avsevärt. År 2013 nådde värdet av Finlands pälsexport en topp på cirka 810 miljoner euro, jämfört med en genomsnittlig nivå på cirka 600 miljoner euro år 2015. De viktigaste exportländerna är Kina, Japan, Sydkorea och Ryssland.

Utländska gäster som deltar i pälsauktioner ger 80 miljoner euro i turistinkomster till Finland. Till exempel, asiatiska flygpassagerare som kommer till pälsauktionerna genererar en nettoomsättning på över 9 miljoner euro för Finnair. Enligt utrikes-

handels statistik är dessutom Asien huvudmålen för finländsk päls. Pälsexport till Asien transporteras med flyg och flygfrakt av päls stiger till nästan 8 miljoner euro per år. (PTT 2016)

8.4. Cykliska fluktuationer är en del av pälsnäringen

STORA KONJUNKTURFLUKTUATIONER är en del av pälsnäringen. Priset på rävsinn varierar kraftigt varje år. Under en uppföljningsperiod på över 30 år upptäcktes minst en regelbunden återkommande nämnare, ju brantare minskningen är desto snabbare är uppgången. Mink har en stabilare prisutveckling än räv.

I början av 1980-talet var efterfrågan på räv hög och produktionen ökade tiofaldigt inom några år. Som ett resultat av överutbud och den globala lågkonjunkturen föll priset dock under andra halvan av decenniet. Hösten 1989 sålde auktionsbolaget alla skinn som erbjöds till ett pris som marknaden var redo att betala. Produktionen föll och endast en tredjedel av toppårsproduktionen var kvar. Därefter började marknaden visa tecken på återhämtning.

När den globala ekonomin visade en långsam återhämtning i början av 1990-talet började volymen av produktionen växa och Kina började ut-

vecklas som producentland vid sidan av den dåvarande ryskdominerade marknaden för pälsexport. I slutet av årtiondet kollapsade priset på rubeln och rävspriset sjönk kraftigt.

I början av 2000-talet återhämtade marknaden sig snabbt. Produktionstillväxten av räv i Kina ökade den internationella konkurrensen, vilket resulterade i ett prisfall igen. Kinas produktion kunde inte möta den växande efterfrågan och priset började en lång och stark ökning hösten 2009. År 2013 var rävspriset på högsta nivån i historien. Därefter avtog priset kraftigare än någonsin på grund av överproduktion i Finland och Kina samt de ekonomiska svårigheterna i Kina.

Producenterna har minskat sin produktion efter rekordhöjningar från tidigare år men tror fortfarande på den snabba prisökningen efter nedgången, med produktions- och lagernivåer som sjunker över hela världen.

9. Cirkulär ekonomi i pälsnäringen

PÄLS ÄR ETT ÅTERVINNINGSBART och slitstarkt naturmaterial som kan användas av flera generationer i årtionden, korrekt bevarat – antingen som det är eller modifierat enligt de senaste trenderna. Pälsproduktion som helhet är i sin tur en cirkulär ekonomi.

HUVUDSYFTET med pälsdjursuppfödning är päls av hög kvalitet. Dessutom har delar av kadavret också ett värde. För att inget ska slösas bort är pälsdjurens kadaver återvunna till nästan 100%. Vid pälsningen tas fett tillvara och av detta tillverkas industriella fetter och biobränslen. Djurfettet ger svavelfri biodiesel. Kadavret blir till kött och benmjöl, som fungerar som ett kalcium- och protein-tillskott för pälsdjursfoder.

DET NÄRINGSRIKA fodret för pälsdjur härrör från slakteriets biprodukter, som består av cirka 40% av biprodukterna från köttbearbetning och cirka 20% av fiskbehandlingen. För människan olämpliga animaliska biprodukter som används till djurfoder gör biprodukterna till en värdefull tillgång. Istället för att bortskaffa avfall kan en köttproces-

sor sälja sin kostnadsproducerande biprodukt till foderindustrin och därmed få näringsämnen att cirkulera.

NÄR FODRET har cirkulerats till gödsel fungerar det som ett gödningsmedel. Omkring 200 000 ton näringsrik gödsel från pälsdjur produceras årligen och innehåller cirka 18 000 ton fosfor. Även om det ofta finns för mycket fosfor- och kväve på åkrarna nära produktionsdjur, saknar många jordbruksområden dessa nödvändiga näringsämnen. Det finns mycket mer fosfor i gödsel från pälsdjur jämfört med gödsel från andra husdjur. Största delen av gödseln används för kompostering i jordbruksgrödor.

FOSFOR är en hotad naturresurs som Europeiska unionen har lagt upp på listan över 20 kritiska råvaror. Både EU och Finlands pälsnäring satsar på återvinning av näringsämnen och flera forsknings- och utvecklingsprojekt som förbättrar användningen av gödsel pågår. All gödsel och urin samlas på farmer och bearbetas för återvinning.

Fisk som fångas för foder eliminerar betydande mängder fosfor och kväve från Östersjön. MTT:s studie (bilaga 3) beräknade frisläppta näringsämnen till 155 ton fosfor och 1 080 ton kväve per år. Som jämförelse var näringsbelastningar från reningsverk i Viksbacka i Helsingfors och Finno i Esbo, två av Finlands största avloppsreningsverk, 31 ton fosfor och 1 115 ton kväve år 2017 (bilaga 4).

I PÄLSNÄRINGEN cirkulerar näringsämnen och energi genereras av avfall. I Österbotten producerar ett lokalt energibolag biogas från jordbruksavfall för värmeenergi och för gasdrivna bilar. Odlingssubstrat har utvecklats från pälsdjursgödsel för att ge näringsämnen under hela växtsäsongen. De binder också vatten på ett bra sätt och är därför idealiska för till exempel stadsjordbruk, balkonger och takterrasser. Enligt Naturresursinstitutet Luke kommer livsmedelsproduktionen att vara starkare beroende av återvunnet gödselmedel i framtiden (bilaga 5).

PRODUKTIONSPOTENTIALEN för solenergi är betydande i pälsfarmer. Ekologisk solenergi ökar på bästa sätt branschens konkurrenskraft och utgör en integrerad del av principerna om hållbar utveckling av pälsnäringen. Lagring och farmspecifik elförbrukning under vintermånaderna är emellertid utmanande för användning av solenergi, när solenergin är mindre tillgänglig. Solenergin förutses emellertid öka väsentligt när lagringstekniken utvecklas.

I en studie som slutfördes vid Tekniska Universitet i Villmanstrand under 2019 simulerade man produktionen av solceller i en situation där det skulle finnas ett system för solenergi på farmen: hur mycket el skulle farmen använda för egen användning och hur mycket skulle den sälja. Med nuvarande överföringspriser är solceller lönsammare ju mer de används för eget bruk.

10. Djurens hälsa och Fureva

FUREVA, ett hälsovårdssystem som är skärddar-sytt för pälsfarmer, drivs och finansieras av FIFUR. Under *Fureva*-hälsovårdsbesöken fokuserar man på djurens hälsa och välbefinnande och förbättrar farmens produktivitet genom att förbättra djurens hälsa och välfärd. Regelbundna hälsovårdsbesök går igenom hela djurbeståndet och deras omedelbara bebyggda miljö. Vid besöket kontrolleras farmernas djurbokföring och rådgivning ges vid behov. Efter farmbesöket skrivs vårdplanen för nästa period till uppfödaren, och planen följs upp med kommande besök på farmen.

Att ansluta sig till *Fureva*-systemet är ett hälso-vårdsavtal mellan en pälsdjursuppfödare och en veterinär. Avtalet överlämnas till en registeransvarig, vilket ger båda parter tillgång till uppgifterna om farmen i fråga. Inom ramen för hälsovårdssystemet görs ett till fyra hälsovårdsbesök på pälsfarmen under året, med i genomsnitt två besök. För närvarande har *Fureva* 124 medlemsfarmer.

Fureva-besök riktar sig också till att använda informationen från *WelFur*-utvärderingarna, vilket förbättrar rådgivningen som uppfödaren får och ökar rådets effektivitet när de också ges av veterinärer. På grundval av den information som samlats in under *WelFur*-bedömningen, får uppfödaren farmspecifika råd för att förbättra djurens välbefinnande. Rådgivning ges också av FIFUR-personal och pälsnäringens regionala rådgivare. De som gör *WelFur*-bedömningar kan inte pga. jäv ge råd till uppfödaren vars farm de har utvärderat.

FUREVA-SYSTEMET har varit i bruk sedan 2015 och utvecklas ständigt. Målet är att få de flesta uppfödare att ansluta sig till systemet samt att få fler veterinärer att utföra farmbesök.

PUBLICERINGEN av Livsmedelsverkets Djursjukdomar i Finland 2017 innehåller information om djursjukdomssituationen i Finland år 2017 (bilaga 7).

11. Forsknings- och utvecklingsarbete

FIFUR har satt fyra huvudmål för forskning inom pälsnäring:

1. Halvering av det danska premiumpriset för mink
2. Förbättra effektiviteten och kvaliteten på foderkedjan
3. Uppehålla ledarskap i rävproduktion på ett ansvarsfullt sätt
4. Friska djur

UNDER dessa helheter har FIFUR cirka 30 forskningsprojekt på gång i samarbete med finländska

och internationella universitet och forskningsinstitut. De viktigaste projekten som för närvarande är igång är det gällande pälsdjurens fothälsa (*Kestävät jalat*), projektet för optimering av foder vid slutskedet av blårävsuppfödning, nyttoanvändning av pälsdjurens spillning (*Turkisteho*), samt projekten *WebSampo* och *Kestävä turkiseläin* som utvecklar blårävens framtida avelsprogram.

FIFUR investerar i forskning. Förbundets forskningsdatabas har tusentals studier om pälsdjur och ansvarig avel från flera årtionden.

11.1. Östersjöförpliknelsen till Baltic Sea Action Group

ÅR 2017 gjorde Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund ett fyrapunkts Östersjö-engagemang för Baltic Sea Action Group, som främjar Östersjöns välfärd. Syftet med åtagandet är att utveckla metoder för behandling av fosforhaltig gödsel från pälsdjur och att inleda forskningsprojekt i samarbete med olika forskningsinstitut.

DEN FÖRSTA delen av åtagandet fokuserar på att harmonisera komposteringskooperativ i samband med näringen som planeras att genomföras 2019.

DEN ANDRA delen av åtagandet syftar till utbildning för åren 2018–2020, med inriktning på att

minska miljöpåverkan av pälsproduktion på näringsämnen och öka kunskapen om Östersjön, vattenvägar och klimat.

DET TREDJE målet med åtagandet är att utveckla och kommersialisera pälsdjursgödsel och dess näringsämnen.

DET FJÄRDE målet är att ta reda på om zeoliten som används vid utfodring av pälsdjur ökar kvävebindningen och minskar kväveutsläppen.

12. Myndighetsövervakning

12.1. Djurskyddsövervakning

BEHÅLLNING, vård, behandling och hantering av pälsdjur, liksom andra djur, regleras i Finland av djurskyddslagen, djurskyddsförordningen och förordningen om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning.

Förutom dessa bestämmelser och lagar definieras djurskyddskrav för pälsdjur i statsrådets förordning om skydd av pälsdjur.

Övervakning av djurskydd på pälsfarmen utförs av kommunala veterinärer och länsveterinärer. Förutom dessa kan polisen besöka farmen i djurskyddsärenden, liksom den kommunala hälsoinspektören på ett övervakningsbesök.

12.2. Verksamhetsövervakning

PÄLSDJURSUPPFÖDARE är entreprenörer vars verksamhet styrs av samma ramar som andra företag. Övervakningsmyndigheterna är bl.a. skatteförvaltningen och arbetsskyddsmyndigheten.

12.3. Miljöskyddslagens övervakning

PÄLSDJURSUPPFÖDNING är en verksamhet som kräver ett miljötillstånd. Enligt tillståndstypen är myndigheten miljöskyddsmyndigheten i kommunen eller den regionala myndigheten.

Miljömyndigheterna utför inspektionsbesök på pälsfarmerna för att övervaka att villkoren i miljö-

tillståndet uppfylls. Pälsfarmtillståndet inkluderar även rapporteringsskyldigheter som myndigheterna följer. Om miljötillståndet inte följs kommer myndigheten att vidta åtgärder som är anpassade till situationen beroende på allvarsgrad.

KAPITEL 3 i miljöskyddslagen, med rubriken "Myndigheterna och deras uppgifter", definierar de organ som övervakar miljöskyddslagen och deras uppgifter.

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag är Närings- trafik- och miljöcentralen ELY och den kommunala miljömyndigheten (22 § i Miljöskyddslagen). Deras kompetens ligger i linje med tillståndsmyndighetens.

ELY-centret utarbetar en övervakningsplan för licensierade aktiviteter inom sitt område. Kontrollplanen beskriver kontrollmålen, kontrollpraxis och tillgängliga resurser.

INSTITUTIONER som omfattas av miljötillstånd är indelade i fyra kontrollklasser. Klasserna för övervakning av djurskydd är generellt i kategorierna III-IV. Frekvensen av periodiska inspektioner beror på klassen.

12.4. Byggnadsövervakning

BYGGANDET av pälsfarmen, liksom andra byggnadsarbeten, kräver byggnads- och miljötillstånd enligt Markanvändnings- och bygglag.

Byggnads- och miljötillstånd behövs inte bara för nybygge, utan även för tillbyggnads- och ändringsarbeten. Tillstånd söks skriftligen från kommunens byggnadsövervakning.

Den myndighet som utövar byggnadsövervakningen tillhandahålls av en styrelse eller annan institution som utses av kommunen. Konstruktionsrådgivning och tillsyn utförs av kommunens byggnadsinspektör.

12.5. Brand- och räddningsövervakning på pälsfarm

RÄDDNINGSLAGEN och förordningen om byggnaders brandsäkerhet kräver en skriftlig räddningsplan för medelstora och stora pälsfarmar som ska levereras till den kommunala räddningstjänsten.

Syftet med räddningsplanen är att förbättra den dagliga säkerheten hos människor och djur på farmen och minska ekonomiska förluster genom att förebygga olyckor och rationalisera verksamheten i nödsituationer.

Räddningsplanen kartlägger bland annat pälsfarmens byggnader, antal djur, brandsläckningsutrustning och räddningsvägar. Planen uppdateras årligen och kontrolleras av räddningstjänsten under brandkontrollen. Ansvaret för tillsyn ligger hos räddningstjänsten.

Bilagor

Bilaga 1: Pälsnäringens ekonomiska betydelse, PTT, 2016

► https://profur.fi/sites/default/files/ptt_2016.pdf

Bilaga 2: Parlamentarisk kommitté för framtida offentliggörande 6/2013

► https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/julkaisut/Documents/tuvj_6+2013.pdf

Bilaga 3: Livscykelanalys av mink- och rävsinn producerad i Finland, MTT, 2011

► <http://www.mtt.fi/mttraportti/pdf/mttraportti29.pdf>

Bilaga 4: Avloppsvattenrening i huvudstadsregionen Helsingfors, HSY, 2017

► https://www.hsy.fi/sites/Esitteet/EsitteetKatalogi/Julkaisusarja/1_2018-jatevedenpuhdistus-paakaupunkiseudulla-2017.pdf

Bilaga 5: Återvinning av gödselmedel för att hitta en lösning för utsläpp av fosfor och kvävegödsel - europeiska näringsämnen på kartan och ett nytt projekt

► <https://www.luke.fi/uutiset/kierratyslannoitteista-etsitaan-ratkaisua-fosforikatoon-ja-typpilannoitteiden-paastoihin-euroopan-ravinteet-kartalle-ja-kiertoon-uudessa-hankkeessa/>

Bilaga 6: Miljömässiga riktlinjer, Miljöministeriet, 2018

► <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161033>

Bilaga 7: Djursjukdomar i Finland, Livsmedelsverket, 2017

► https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/julkaisut/julkaisusarjat/julkaisuja/elaimet/eviran_julkaisu_6_2018_elaintaudit-suomessa-2017.pdf

Lagar, regler och riktlinjer på svenska

Djurskydd:

► <http://mmm.fi/sv/lagstiftning/veterinarlagstiftning/lagstiftning/f-register>

Pälsdjur – djurskyddslagstiftningen i sammandrag:

► https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/elainten-pito/elainten-suojelu-ja-kuljetus/ruotsi_turkiselain.pdf

Foder och biprodukter:

► <http://mmm.fi/sv/lagstiftning/veterinarlagstiftning/lagstiftning/h-register>

Miljöskyddslagstiftning:

► http://www.ym.fi/sv-FI/Miljo/Lagstiftning_och_anvisningar

Anvisning om miljöskydd vid pälsdjursuppfödning:

► <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161035>

FINLANDS PÄLSDJURSUPPFÖDARES FÖRBUND RF

PL 5 (Mårtensbyvägen 48)
01601 VANDA
Tel. 09 849 81
stkl.vantaa@fifur.fi

PL 92 (Kungsgårdsvägen 58 A)
65101 VASA
Tel. 09 849 81
stkl.vaasa@fifur.fi

www.fifur.fi